MOERDIJK

Raadsinformatiebrief

Aan	de leden van de gemeenteraad
Portefeuillehouder(s)	A.M.J. Dingemans Med
Zaaknummer	1966210
Datum	10 november 2026
Onderwerp	Kamerbrief Powerport en inzet college bij vervolgonderzoek

---

Inleiding
Op 10 november 2026 heeft de staatssecretaris voor Klimaat en Groene Groei de Tweede Kamer namens het kabinet geïnformeerd over de herziene rijksopgave voor Powerport regio Moerdijk. Ook gaat de staatssecretaris in op de stand van zaken van de eerder in de Tweede Kamer aangenomen moties. U vindt deze Kamerbrief in bijlage 1. Wij informeren u over de betekenis hiervan voor onze gemeente, de inzet van het college en het vervolg.

De betekenis voor Moerdijk
In 2025 werd een uitbreiding van circa 450 hectare in Moerdijk noodzakelijk geacht. Het kabinet heeft de ruimtevraag sindsdien herijkt en beschrijft in de Kamerbrief welke ruimte het tot 2050 nodig acht voor projecten en ontwikkelingen van nationaal belang. Met deze kleinere ruimtevraag acht het kabinet een scenario met behoud van het dorp Moerdijk haalbaar. Voordat een definitieve keuze kan worden gemaakt, moet worden onderzocht of de leefbaarheid in het hele gebied en een toekomstbestendig haven- en industriecluster kunnen worden gewaarborgd. De gemeente en de regio moeten zich tot deze gewijzigde vraag verhouden.

Het is positief nieuws als het dorp Moerdijk een duurzaam leefbare toekomst krijgt. Het college kan op basis van de beschikbare informatie nog niet beoordelen of het nieuwe scenario dat perspectief daadwerkelijk biedt. Daarvoor moeten eerst de vragen over de opgave, de gevolgen voor het gebied en de gemeentelijke randvoorwaarden worden beantwoord. Het college heeft daarom ingestemd met onderzoek naar het nieuwe scenario, zonder daar nu een voorkeur voor uit te spreken. De uitkomsten zijn nodig om de geloofwaardigheid, toekomstbestendigheid en wenselijkheid van het scenario te kunnen beoordelen.

Herziene opgave van het Rijk
Op 29 juni 2026 hebben Rijk en regio afgesproken naast de twee bestaande scenario's een alternatief scenario verder te onderzoeken, met behoud van de woonkernen als uitgangspunt. Het kabinet heeft sindsdien, na overleg met de betrokken ministeries, opnieuw bepaald welke ruimte in Moerdijk nodig is voor projecten en ontwikkelingen van nationaal belang tot 2050. De Kamerbrief beschrijft daarmee de inzet van het kabinet als geheel.

De herziene rijksopgave bestaat uit energieprojecten die al in procedure zijn, ruimte voor de verdere ontwikkeling van het nationale energiesysteem en ruimte voor de verduurzaming en het circulair maken van de bestaande industrie. Het Rijk wil daarbij de strategische rol van Moerdijk behouden voor groene chemie, kritieke grondstoffen en metalen. Dit wordt verder uitgewerkt in het Nationaal Strategisch Profiel voor het haven- en industriecluster Moerdijk, in samenhang met het nationale beleid voor de haven- en industrieclusters.

In de afzonderlijke Kamerbrief over de nationale ruimtelijk-economische strategie voor de energie-intensieve haven- en industrieclusters beschrijft het kabinet hoe het meer richting wil geven aan de ontwikkeling van deze gebieden. Het gaat onder meer om strategische profielen en het vastleggen van fysieke en milieucontouren om industriële ruimte te beschermen en beter te benutten. Voor Moerdijk bevestigt de brief dat een afzonderlijk bestuurlijk proces wordt doorlopen. Bij de verdere uitwerking moet duidelijk worden hoe deze landelijke aanpak samengaat met de gemeentelijke randvoorwaarden voor leefbaarheid en de ontwikkelmogelijkheden van de kernen en het buitengebied. Deze Kamerbrief is als bijlage 2 toegevoegd.

Het kabinet gaat uit van een opgave van circa 200 hectare netto. Daarvoor wordt ruimte gezocht op het bestaande haventerrein, bij de Krukweg en de Roodevaart reservering. Voor onder meer waterberging, wegen, veiligheidszones en ruimtelijke inpassing is eveneens ruimte nodig. Hoe dit geheel kan worden ingepast en wat het totale ruimtebeslag is, moet nader worden onderbouwd.
Het kabinet verklaart de kleinere ruimtevraag uit gewijzigde beleidskeuzes, technische ontwikkelingen en het elders onderbrengen van ontwikkelingen. Het kabinet zet niet langer in op een grootschalige uitbreiding van de haven. Voor de grootschalige ontwikkeling van nieuwe circulaire ketens zoekt het Rijk geen aanvullende ruimte in Moerdijk. Voor die ontwikkelingen moet elders in Nederland ruimte worden gezocht. Ook kiest het kabinet voor de onderkant van eerder gehanteerde bandbreedtes. Het kabinet acht het nieuwe scenario daarmee haalbaar en verwerkt zijn herziene inzet in de definitieve Nota Ruimte, die naar verwachting medio november wordt gepubliceerd.

Voor het college moet duidelijk worden welke onderdelen van de oorspronkelijke opgave blijven, vervallen, elders worden ondergebracht of nog onzeker zijn. Ook moet worden onderbouwd welke ruimte daadwerkelijk beschikbaar is en wanneer die beschikbaar kan komen. De Kamerbrief geeft hierover meer duidelijkheid over het standpunt van het Rijk, maar biedt nu nog onvoldoende onderbouwing voor een definitief gemeentelijk oordeel over het nieuwe scenario.

Inzet van het college
Voor het college moet het onderzoek duidelijk maken of het nieuwe scenario een houdbare toekomst biedt voor de woonkernen en het buitengebied, naast een haven- en industriecluster dat kan blijven functioneren en verduurzamen. Daarbij zijn de gevolgen voor het hele gebied van belang.
Het onderzoek moet inzicht geven in de effecten op de leefbaarheid in het dorp Moerdijk, de omliggende kernen en het buitengebied. Het gaat om de bestaande belasting en de gezamenlijke effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op onder meer geluid, verkeer, gezondheid en veiligheid. Ook de gevolgen voor landbouw, natuur en water moeten in beeld komen. De beoordeling moet duidelijk maken welke maatregelen nodig zijn om de leefbaarheid te verbeteren en welke ontwikkelmogelijkheden er voor het gebied blijven bestaan.

Voor inwoners en ondernemers moet dit concreet worden. Kunnen zij blijven wonen, hun woning verduurzamen, investeren in hun bedrijf of hun bezit verkopen? Blijft er ruimte voor woningbouw en voorzieningen? Wat betekent het scenario voor agrarische bedrijven en hun toekomstmogelijkheden? Deze vragen horen bij de beoordeling van een scenario waarin het dorp Moerdijk blijft bestaan. De horizon 2050 voor de onderbouwing van de opgave is daarbij geen einddatum voor de leefbaarheid van de woonkernen.

Daarnaast moet worden onderzocht of de verschillende onderdelen van het scenario in de praktijk samen kunnen functioneren. Energieprojecten, havenactiviteiten en industrie vragen fysieke ruimte, milieuruimte en infrastructuur. De keuzes daarvoor hebben gevolgen voor de mogelijkheden om te wonen en te ondernemen in de omgeving. Het onderzoek moet deze afhankelijkheden inzichtelijk maken en aangeven waar knelpunten ontstaan, welke oplossingen mogelijk zijn en of die uitvoerbaar en betaalbaar zijn. Ook de veronderstelde ruimte die door herstructurering op het bestaande haventerrein kan ontstaan, moet worden onderbouwd.

De gemeentelijke randvoorwaarden van november 2025 blijven het vertrekpunt voor onze inzet. Deze zijn mede tot stand gekomen op basis van participatie met inwoners en (agrarische) ondernemers. Een toekomstbestendig perspectief, een menselijke aanpak en de gelijktijdige, geloofwaardige en structurele versterking van leefbaarheid en brede welvaart blijven onverminderd van belang. Onderzocht moet worden hoe de randvoorwaarden kunnen worden uitgewerkt en geborgd in een scenario waarin het dorp behouden blijft. Ook de door uw raad gestelde voorwaarden voor geluid, milieueffecten en verkeersdruk in de omliggende kernen moeten in de beoordeling worden betrokken.

Voor het college moet ook duidelijk worden hoe de omvang en begrenzing van de opgave voor de lange termijn worden vastgelegd. Het moet duidelijk worden hoe wordt voorkomen dat nieuwe ruimteclaims of afzonderlijke projectbesluiten het perspectief voor het gebied opnieuw onder druk zetten. Voor de benodigde maatregelen zijn bovendien afspraken nodig over financiering, uitvoering en verantwoordelijkheden. Het college betrekt de antwoorden op deze vragen bij zijn uiteindelijke oordeel.

Regelingen en ondersteuning
Het college vindt het positief dat het Rijk erkent dat regelingen voor Moerdijk noodzakelijk blijven. Gezien de langlopende maatschappelijke onrust heeft het college ingezet op regelingen die tot 2050 doorlopen. Het kabinet kondigt in de Kamerbrief aan de Moerdijkregeling in ieder geval tot en met 2029 voort te zetten. Het college blijft zich inzetten voor voortzetting van de Moerdijkregeling na 2029.

Ook noemt het kabinet € 5 miljoen voor sociaal-maatschappelijke, financiële en juridische ondersteuning van inwoners en € 20 miljoen voor de gezamenlijke programmaorganisatie. Met de betrokken overheden worden verdere afspraken gemaakt over de uitvoering en financiering.

Daarnaast moet het gebiedsbudget voor investeringen in leefbaarheid en brede welvaart verder worden uitgewerkt. De genoemde bijdragen voor ondersteuning en de programmaorganisatie staan daar los van. Voor het college blijft van belang dat inwoners en ondernemers ook tijdens het onderzoek terechtkunnen voor ondersteuning en dat duidelijk wordt welk vangnet nodig is zolang onzekerheid en beperkingen voortduren.

Bestaand raadsmandaat
Uw besluit van 19 november 2025 blijft het kader voor de inzet van het college. Daarin heeft u onder voorwaarden toestemming gegeven om zoekrichting oost vast te stellen voor nadere planuitwerking. U heeft geen toestemming gegeven om in te stemmen met zoekrichting zuidoost. Het bestaande mandaat biedt geen ruimte voor het college om met het nieuwe scenario in te stemmen.

Het college werkt mee aan het onderzoek om de informatie te verkrijgen die nodig is voor een afweging. Met deze raadsinformatiebrief vragen wij u niet om uw eerdere besluit of het mandaat te wijzigen. Zodra de onderzoeksresultaten beschikbaar zijn, bepaalt het college haar standpunt en legt het een raadsvoorstel over de gemeentelijke inzet aan u voor.

Vervolg
Het college werkt samen met het Rijk, de provincie en de andere betrokken overheden aan het beantwoorden van de openstaande vragen. Over de informatievoorziening richting en participatie met inwoners en ondernemers worden met de andere overheden nadere afspraken gemaakt.

Wij informeren uw raad over de voortgang van het onderzoek en het verdere proces naar besluitvorming. Daarbij komen wij ook terug op de betekenis van de definitieve Nota Ruimte voor Powerport en onze gemeente.

Bijlagen
1. Kamerbrief Rijksinzet haven- en industriecluster Moerdijk — kenmerk KGG_DGRGG / 108778974.
2. Kamerbrief Nationale ruimtelijk-economische strategie voor de energie-intensieve haven- en industrieclusters — kenmerk KGG_DGRGG_VI / 106493951.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester